

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 311/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. B., súdneho exekútora, S., zastúpeného advokátom JUDr. R. K., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 44/2010-71 z 21. apríla 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. B. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. augusta 2010 doručená sťažnosť JUDr. M. B., súdneho exekútora, S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. K., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 44/2010-71 z 21. apríla 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„V exekučnom konaní oprávneného G. s. r. o. B. proti povinnému L. F. o vymoženie istiny 123.641,28 EUR s príslušenstvom, vedenom pod sp. zn. Ex 604/2005 vydal dňa 24. 1. 2006 sťažovateľ príkaz na začatie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke...

Napriek tomu, že ako vyplýva z príkazu na začatie exekúcie zo dňa 24. 1. 2006, sťažovateľ prikázal banke povinného zablokovať určené peňažné prostriedky, banka povinného túto povinnosť nerešpektovala. Medzitým povinný podal námietky proti exekúcii a boli podané dve vylučovacie žaloby, o ktorých bolo rozhodnuté tak, že boli zamietnuté. Sťažovateľ postupne vydával exekučné príkazy, ktoré banka povinného realizovala, avšak dňa 11. 4. 2007 umožnila povinnému vybrať z účtu finančné prostriedky vo výške 31.534,22 EUR.

Dňa 6. 6. 2008 vydal sťažovateľ exekučný príkaz na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky v banke. Sťažovateľ banke povinného, S., a. s., prikázal, aby po doručení exekučného príkazu, odpísala z účtu povinného, okrem iného aj sumu 17.071,71 EUR, ktorá suma predstavovala trovy exekúcie a pripísala ju na určený účet. Banka bola povinná vymáhaný nárok vyplatiť oprávnenému a trovy exekúcie uhradiť exekútorovi. Banka povinného exekučný príkaz nerealizovala.“

Zo sťažnosti a z priložených príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľ 8. júna 2009 podal Okresnému súdu Svidník návrh na zaplatenie sumy 17 071,71 € s príslušenstvom proti S., a. s. (ďalej len „odporkyňa“), ktorý odôvodnil skutočnosťou, že odporkyňa nepostupovala v zmysle ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), a preto sa v zmysle § 103 uvedeného zákona domáhal od odporkyne sumy, na ktorú by mal právo, keby odporkyňa postupovala v zmysle Exekučného poriadku. Dňa 15. júna 2009 Okresný súd Svidník vydal platobný rozkaz sp. zn. 6 C 79/2009, ktorým vyhovel sťažovateľovi

a odporkyňu zaviazal na zaplatenie požadovanej sumy. Odporkyňa podala 22. júna 2009 proti platobnému rozkazu odpor a následne Okresný súd Svidník postúpil predmetný spis z dôvodu miestnej nepríslušnosti Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v zmysle ustanovení § 105 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý rozsudkom č. k. 44 C 103/2009-46 zo 16. decembra 2009 návrh sťažovateľa zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie. Proti označenému rozsudku okresného súdu sa sťažovateľ 4. januára 2010 odvolal a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, návrhu vyhovel a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, alebo pre prípad potvrdenia prvostupňového rozsudku navrhol, aby odvolací súd pripustil dovolanie na rozhodnutie, či súdny exekútor je aktívne legitimovaný na podanie „poddlžníckej žaloby“ podľa § 103 Exekučného poriadku. Krajský súd rozsudkom č. k. 7 Co 44/2010-71 z 21. apríla 2010 rozsudkom potvrdil rozhodnutie okresného súdu, odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a dovolanie nepripustil.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

„... prvostupňový súd jeho žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie sťažovateľa a porušiteľ – Krajský súd v Bratislave, rozsudok prvostupňového súdu potvrdil s tým, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením odvolaním napadnutého rozsudku.“

V odôvodnení namietaného rozsudku krajský súd uviedol:

„V zmysle § 37 ods. 1 Exekučného poriadku je teda oprávnený účastníkom exekučného konania, pričom súdny exekútor je takýmto účastníkom len pri rozhodovaní o trovách exekúcie. Osoba oprávnená je tak odlišná od osoby súdneho exekútora, keď Exekučný poriadok v žiadnom štádiu exekučného konania neoznačuje osobu súdneho exekútora pojmom oprávnený. Nakoľko § 103 Exekučného poriadku upravuje možnosť domáhať sa zaplatenia sumy proti banke len pre oprávneného, súdny exekútor nemá aktívnu legitímáciu na uplatnenie si uvedeného nároku. Pre jednoznačnosť procesného postavenia osôb oprávneného a súdneho exekútora nemožno uvedené ustanovenie aplikovať na možnosť súdneho exekútora domáhať sa uvedeného nároku ani analogicky.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- na spravodlivé súdne konanie a prístup k súdu zakotvené v článku 6 prvá veta Dohovoru,

- právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- právo vlastníť majetok zakotvené v článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- právo nebyť zbavený majetku zakotvené v článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru

bolo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 7 Co 44/2010-71 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Bratislave pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 44/2010-71 zo dňa 21. 4. 2010 a vracia vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Sťažovateľ podal na Najvyššom súde Slovenskej republiky 30. júna 2010 mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie. V sťažnosti k tomuto uvádza: *„Vzhľadom na plynutie lehoty na podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky podáva sťažovateľ sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky ešte pred rozhodnutím o podanom dovolaní, v súlade s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky o tomto druhu konania.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti

podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (dovolanie bolo sťažovateľom podané 30. júna 2010, pozn.). V okolnostiach daného prípadu tak sťažovateľ podaním dovolania (to platí aj v prípade, keď krajský súd namietaným rozsudkom dovolanie nepripustil), ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (m. m. IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 363/08, IV. ÚS 228/2010).

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 228/2010).

Ústavný súd sa v ostatnom období aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) odklonil od svojej predchádzajúcej judikatúry a v súčasnosti vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade, ak podal dovolanie, zároveň podal aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu tiež rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to viesť k neúmernému predĺženiu konania o sťažnosti.

Z týchto dôvodov sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju po predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa ako celku bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010